

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI

OLY VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI

QARSHI MUHANDISLIK-IQTISODIYOT INSTITUTI

Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti
rektori O.Sh.Bazarov
2022 yil “ ”

“STATISTIKA” fanining O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	300000	- Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
Ta‘lim sohasi:	310000	- Ijtimoiy va xulq atvorga mansub fanlar
Ta‘lim yo‘nalishi:	60310100	- Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo‘yicha)

Qarshi – 2022

Fan (modul) kodi (STATIS6)		O'quv yili 2022-2023	Semestr III	ECTS krediti 6	
Fan (modul) turi Majburiy		Ta'lim tili o'zbek		Haftalik dars soati 5	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)		Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Statistika	76		104	180
2.	I. Fanning mazmuni Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarda statistika fani, metodi va amaliyoti sohasidagi chuqur kasbiy bilimlar va zaruriy o'quv malakasini shakllantirishdir. Fanning vazifasi – talabalarda statistika predmeti va metodi, uning ahamiyati va roli haqida chuqur bilimga va tasavvurga ega bo'lish, statistikaning nazariy, uslubiy va amaliy masalalarini har taraflama o'rganish. Fanning asosiy vazifalari quyidagilarni o'z ichiga oladi: -O'zbekistonda davlat statistikasining tashkil etilishi, uning “Rasmiy statistika tog'risida”gi Qonundan kelib chiqadigan vazifalari va xuquqlarini bilish; -statistik kuzatishning mohiyati, turlari, dasturiy-uslubiy va tashkiliy masalalarini o'rganish; -statistik kuzatish ma'lumotlarini svodkalash va guruhlash hamda uning natijalarini statistik jadvallarda ifodalay olish; -taqsimot qatorlarini tuzish va tahlil qilish usullarini egallash; -statistik ko'rsatkichlar, ularning turlari va shakllari, taqqoslash yo'llari; -tanlanma kuzatishning mohiyati, nazariy va amaliy masalalari, tanlanmaning reprezentativligini baholash yo'llarini bilish, ilmiy va tajribaviy gipotezalarni statistik tekshirish va yechimlarni olish usullarini egallash; -bozor hodisalari o'rtasidagi sabab-oqibat bog'lanishlarini ochish uchun korrelyatsion-regression tahlilni qo'llay olish; -dynamika qatorlarini tuzish va tahlil qilish uslubiyatini bilish; -statistika amaliyotida qo'llaniladigan iqtisodiy indekslarni hisoblash. II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu. Statistika fanining predmeti va uslubi. Statistik kuzatish uslubiyati. Statistikaning paydo bo'lish tarixi va rivojlanish bosqichlari. Statistika so'zi ko'p qirrali tushuncha sifatida va uni turli mazmunlarda ishlatilishi. Statistika - ilm-fan tarmog'i, amaliy faoliyat sohasi, raqamlarda ifodalangan ma'lumot (axborot), bilim yo'nalishi. Statistika fani predmeti va uning o'ziga xos xususiyatlari. Statistika fanining nazariy asoslari. Statistik tadqiqot uslubiyati va uning jihatlari. Tasviriy va induktiv statistika, ularning maqsad va vazifalari. Statistika fanining boshqa fanlar bilan o'zaro bog'liqligi.				

Statistik kuzatish mohiyati va ahamiyati. Statistik kuzatish dastur - uslubiy va tashkiliy masalalari. Kuzatish maqsadi va vazifalari. Kuzatish ob'ekti va birligi. Hisob birligi. Kuzatish dasturi. Statistik formulalar va yo'riqnomalar. Kuzatish joyi. Kuzatish kritik payti va muddati. Statistik kuzatish shakllari, turlari, usullari va ularning o'ziga xos xususiyatlari. Hisobot, maxsus tashkil etilgan kuzatishlar, ro'yxatlar.

Hozirgi zamon O'zbekiston Respublikasi Davlat statistikasi va xalqaro statistika tashkilotlari. O'zbekiston Davlat statistika qo'mitasi, uning tuzilishi, funksiyalari va xuquqlari. Davlat statistika qo'mitasini mahalliy tashkilotlari, ularning tuzilishi va vazifalari.

2-mavzu. Statistik jamlash va guruhlash. Statistik jadval va grafiklar.

Statistik jamlashning mazmuni va uni masalalari. Jamlash tushunchasini tor va keng ma'nolarda talqin etish.

Statistik guruhlashning mohiyati va uni ijtimoiy-iqtisodiy hodisalarni tahlil qilishda ahamiyati. Guruhlash turlari. Statistik to'plam tuzilishi va ijtimoiy-iqtisodiy hodisalar o'rtasidagi bog'lanishlarni urganishda guruhlash usulini qo'llash ahamiyati.

Statistik ko'rsatkichlarni taqdim etishning asosiy usullari: matnda so'z bilan bayon qilish, jadval va grafiklar shaklida tasvirlash. Matnda taqdim etish nuqsonlari.

Jadval - statistikaning asosiy so'z turkumi sifatida. Statistik jadval mohiyati va uni tarkibiy unsurlari. Jadval skeleti. Jadval egasi va kesimi. Jadval maketi. Jadval sarlavhasi. Statistik ko'rsatkichlarni grafiklarda tasvirlash ahamiyati va uni afzalliklari.

3-mavzu. Statistik ko'rsatkichlar. O'rtacha miqdorlar.

Statistik ko'rsatkichlarning mohiyati va ahamiyati. Statistik ko'rsatkichlarning ajralmas tarkibiy unsurlari (sifat va miqdor tomonlarning mavjudligi; zamon va makonga bog'liqligi).

Mutlaq ko'rsatkichlar va ularni turlari. Mutlaq ko'rsatkichlarni ifodalash shakllari: natural, mehnat va qiymat ko'rsatkichlari.

Nisbiy ko'rsatkichlar - statistik tahlil yo'lidagi birinchi qadam sifatida ekanligi. Dinamika va tuzilmaviy siljishlar o'rtasidagi bog'lanish va uning ahamiyati.

O'rtacha miqdorlar mohiyati va ularni iqtisodiy tahlildagi ahamiyati. O'rtacha miqdor turlari va shakllari.

O'rtacha arifmetik miqdor mohiyati va uni qo'llash shart-sharoitlari. Oddiy va tortilgan o'rtacha arifmetik miqdorlar. O'rtacha arifmetik xossalari. O'rtacha arifmetikni "shartli moment" va "yig'indi" usullari yordamida hisoblash. O'rtacha garmonik miqdorning mohiyati va uni qo'llash shart-sharoitlari.

4-mavzu. Variatsiya ko'rsatkichlari.

Variatsiyaning mohiyati va uni statistik urganish zarurligi. Variatsiya me'yorlari. Variatsion kenglik. O'rtacha mutlaq tafovut. Dispersiya va o'rtacha kvadratik tafovut. Taqsimot qatorlarida guruhlash oralig'i kattaligini aniqlash uchun o'rtacha kvadratik tafovutni qo'llanishi. Kvartil tafovut. O'ssillyatsiya

koeffitsiyenti. Variatsiya koeffitsiyenti. Notekislik me'yorlari va uni to'qimachilik sanoatida qo'llanishi. Assimmetriya va eksess ko'rsatkichlari.

5-mavzu. Tanlanma kuzatish.

Tanlama kuzatish mohiyati, uni qo'llash sabablari va afzalliklari. Tanlama kuzatishni statistika amaliyotida qo'llash mumkinligining nazariy asoslari.

Tanlama kuzatish representativlik xatosi. O'rtacha kvadratik va chegaraviy xatolar. Tanlama kuzatish xatosini baholashda normal taqsimotning ahamiyati. Tanlama kuzatish natijalarini bosh to'plamga tarqatish usullari.

Reprezentativ tanlama kuzatishni tashkil etish yo'llari: tasodifiy tanlama kuzatish; mexanik tanlama kuzatish; tipik tanlama kuzatish; seriyali tanlama kuzatish; kombinatsion tanlama kuzatish.

6-mavzu. Regression va korrelyatsion tahlil.

Ijtimoiy-iqtisodiy hodisalar o'rtasidagi o'zaro bog'lanishlarni urganish ahamiyati va ularni statistik tadqiq qilish zarurligi. O'zaro bog'lanishlar turlari: funksional va korrelyatsion bog'lanishlar, ularning o'ziga xos xususiyatlari. Korrelyatsion-regression tahlil - hodisalar o'rtasidagi sabab-oqibat bog'lanishlarni statistik urganish usuli, uning asosiy vazifalari va qo'llash shart-sharoitlari.

Juft chiziqli korrelyatsiya. Chiziqli korrelyatsiya koeffitsiyentini hisoblash formulalari. Chiziqli korrelyatsiya koeffitsiyenti va regressiya tenglamasi parametrlarining ishonchliligini normal va Student taqsimotlari yordamida baholash yo'llari.

7-mavzu. Dinamikani statistik o'rganish usullari.

Ijtimoiy-iqtisodiy hodisalar dinamikasini urganish ahamiyati va uni statistik tadqiq qilish zarurligi.

Dinamika qatorlari mohiyati va turlari. Dinamika qatorlarini tuzish qoidalari. Dinamika qatorlarini tahlil qilish ko'rsatkichlari. Dinamika qatorlari o'rtacha ko'rsatkichlarini hisoblashning o'ziga xos xususiyatlari.

Dinamika qatorlarida mavsumiy tebranishlarni statistik o'rganish usullari. Mavsumiylik indeksi. Mavsumiy tebranishli dinamika qatorlari trend tenglamasini tuzish masalasi.

8-mavzu. Iqtisodiy indekslar.

Iqtisodiy indekslarning mohiyati va ahamiyati. Iqtisodiy indekslarning tasniflari. Individual indekslar - nisbiy miqdorlar ekanligi.

Umumiy indekslarni sintetik va analitik konsepsiya (nazariya)lari, ularning o'ziga xos xususiyatlari. Agregat indekslar va ularni tuzish tartibi. Laspeyres va Paashe agregat indekslari hamda ularning xossalari. O'rtacha arifmetik va o'rtacha garmonik indekslar hamda ularni qo'llash shart-sharoitlari.

Indekslni test nazariyasi. Fisher ideal indeksi va uning xos jihatlari.

9-mavzu. O'zbekiston milliy hisoblar tizimi – iqtisodiy statistikaning uslubiy negizi.

Milliy hisoblar tizimi haqida tushuncha. Iqtisodiy rivojlanish darajasini va dinamikasini xarakterlaydigan o'zaro bog'liq bo'lgan ko'rsatkichlar tizimi. Milliy hisoblar tizimi hisoblamalari tasnifi va ularni tuzish tamoyillari.

Daromadlarni hosil bo'lish hisoblamasining ko'rsatkichlari va uning o'ziga xos xususiyatlari. Yalpi ichki mahsulot – milliy hisoblar tizimining asosiy ko'rsatkichi. Yalpi milliy daromadni taqsimlash va qayta taqsimlash.

10-mavzu. Aholi va mehnat bozori statistikasi.

Aholi soni va tarkibini statistik o'rganish. Aholini jinsi, millati, oilaviy holati, ma'lumotli darajasi va boshqa belgilar bo'yicha o'rganish. Aholining tabiiy va mexanik harakati statistikasi. Aholining tabiiy va mexanik harakati haqida tushuncha. Aholining tabiiy harakatini ifodalovchi absolyut va nisbiy ko'rsatkichlar: tug'ilishi, vafot etishi, tabiiy o'sishi. Aholi migratsiyasining absolyut va nisbiy ko'rsatkichlari. Nikohdan o'tish va undan o'chish ko'rsatkichlari.

Iqtisodiy faol aholi tushunchasi. Uning soni va tarkibi. Bandlilik va ishizlik statistikasi. Iqtisodiy nafaol aholi tushunchasi. Uning soni va tarkibi. Mehnat resurslari statistikasi. Mehnat resurslari sonini hisoblash usullari. Mehnat resurslari balansi. Uning sxemasi va ko'rsatkichlar tizimi, uni tahlil qilishning asosiy yo'nalishlari. Korxona va tashkilotlarning xodimlarini asosiy va asosiy bo'lmagan faoliyatlari bo'yicha taqsimlanishi. Sanoat, qishloq xo'jaligi va boshqa tarmoqlardagi asosiy xodimlar kategoriyalari. Iqtisodiyot tarmoqlarida band bo'lgan xodimlar soni. Ro'yxatdagi va ishga kelgan xodimlar soni. O'rtacha ro'yxatdagi, ishga kelgan va amalda ishlagan xodimlar sonini hisoblash usullari. Ishchi kuchi harakati statistikasi. Ishchi kuchi soni balansi. Ishga qabul qilish va ishdan bo'shatishning asosiy va nisbiy ko'rsatkichlari. Ish kuchining qo'nimsizligi va doimiyliqi. Ish vaqti fondlarining tarkibi. Ish davri va ish kunining o'rtacha uzunligi va ulardan foydalanish ko'rsatkichlari. Umumiy ishlangan ish vaqti hajmiga ta'sir etuvchi omillar.

11-mavzu. Yalpi ichki mahsulot statistikasi.

Yalpi ichki mahsulot hajmini hisoblash usullari. Asosiy kapitalni yalpi jamg'arish. Material aylanma mablag'lar zahiralarining ortishi.

Tovar va xizmatlarning sof eksporti. Nominal va real yalpi ichki mahsulot. Ayrim tarmoqlar mahsulotlari hajmini hisoblashning o'ziga xos xususiyatlari.

12-mavzu. Milliy daromad va milliy hisoblar tizimidagi boshqa daromad ko'rsatkichlari.

Dj Xinksning daromad haqidagi ta'limoti. Yangi MHTda Dj Xinksning ta'limotiga kiritilgan aniqliklar. Nominal va real daromad. Daromad haqidagi ta'sir etuvchi ekstensiv va intensiv omillar.

Milliy daromadni taqsimlash, qayta taqsimlash va oxirgi foydalanish statistikasi. Yalpi milliy daromad, sof milliy mavjud daromad, yalpi milliy jamg'arish, sof milliy jamg'arish ko'rsatkichlari statistikasi.

13-mavzu. Milliy boylik va tashqi iqtisodiy faoliyat statistikasi.

Tashqi iqtisodiy aloqalar statistikasining o'rganish obyekti va ko'rsatkichlar tizimi. Eksport va importning ta'rifi. Eksport va importni hisoblashning umumiy va maxsus tizimi. Tashqi iqtisodiy faoliyatni statistik o'rganish usullari.

To'lov balansi tizimning asosiy tamoyillari. Xalqaro investitsion siyosat, investitsiya muhitini ifodalovchi ko'rsatkichlar. Milliy hisoblar tizimi va to'lov balansi orasidagi bog'lanish.

Milliy boylik va milliy mulk haqida tushuncha va bu sohadagi statistikaning vazifalari. Milliy hisoblar tizimida iqtisodiy aktivlar tushunchasi va tarkibi.

Foydali qazilma boyliklari, suv va gidroenergiya resurslari statistika o'rganish. Milliy boylik elementlarini joriy va o'zgaras baholarda hisoblash va ular dinamikasini o'rganish.

14-mavzu. Moliya-kredit tizimi statistikasi.

Moliya statistikasining ko'rsatkichlar tizimi. Davlat moliya statistikasining asosiy ko'rsatkichlari. Bank faoliyati statistikasi.

Pul muomalasi statistikasi. Qimmatli qog'ozlar statistikasining asosiy ko'rsatkichlari. Sug'urta statistikasi.

15-mavzu. Aholi turmush darajasi statistikasi.

Aholi turmush darajasini ifodalovchi ijtimoiy-iqtisodiy indikatorlar tizimi. Uy xo'jaliklari budjetini statistik kuzatish. Aholining sotib olish qobiliyati, minimal yashash darajasi va kambag'allik chegarasi. Aholi turmush darajasini ifodalovchi umumiy ko'rsatkichlar. Ijtimoiy infratuzilma statistikasining ko'rsatkichlari.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar.

(fan bo'yicha laboratoriya ishlari va kurs ishlari mo'ljallanmagan)

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Statistika fanining predmeti va uslubi
2. Statistik kuzatish uslubiyati
3. Statistik jamlash va guruhlash
4. Statistik jadval va grafiklar
5. Statistik ko'rsatkichlar
6. O'rtacha miqdorlar
7. Variatsiya ko'rsatkichlari
8. Tanlanma kuzatish
9. Regression va korrelyatsion tahlil
10. Dinamikani statistik o'rganish usullari
11. Iqtisodiy indekslar
12. O'zbekiston milliy hisoblar tizimi – iqtisodiy statistikaning uslubiy negizi.
13. Aholi statistikasi
14. Mehnat bozori statistikasi
15. Yalpi ichki mahsulot statistikasi
16. Milliy daromad va milliy hisoblar tizimidagi boshqa daromad ko'rsatkichlari
17. Milliy boylik statistikasi
18. Tashqi iqtisodiy faoliyat statistikasi
19. Moliya-kredit tizimi statistikasi
20. Aholi turmush darajasi statistikasi

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular

1. Statistika fanining predmeti va uslubi
2. Statistik kuzatish uslubiyati
3. Statistik jamlash va guruhlash
4. Statistik jadval va grafiklar
5. Statistik ko'rsatkichlar
6. O'rtacha miqdorlar
7. Variatsiya ko'rsatkichlari
8. Tanlanma kuzatish
9. Regression va korrelyatsion tahlil
10. Dinamikani statistik o'rganish usullari
11. Iqtisodiy indekslar
12. Statistika faniga kirish
13. Statistik ma'lumotlarni to'plash nazariyasi va amaliyoti
14. Statistik jamlash va guruhlash
15. Statistik ma'lumotlarni jadval va grafiklarda tasvirlash
16. Tasviriy statistika ko'rsatkichlari
17. Statistika variatsiyani baholash usullari va dispersion tahlil asoslari
18. Dispersiya. Dispersiyalar turlari
19. Statistik tadqiqotlarda tanlama kuzatishning qo'llanilishi
20. Tanlab kuzatish xatosi, tanlanma to'plam zaruriy miqdorini aniqlash va tanlab kuzatish natijalarini tarqatish yo'llari
21. O'zaro bog'lanishlarni statistik o'rganish
22. O'zaro bog'lanishlar zichligini statistik o'rganish
23. Dinamika qatorlarida prognozlash
24. Statistika amaliyotida iqtisodiy indekslarini qo'llash yo'nalishlari
25. Aholi statistikasi
26. Aholi harakatining statistik ko'rsatkichlari
27. Mehnat bozori statistikasi
28. Mehnat resurslari balansi
29. Milliy hisoblar tizimi va makroiqtisodiy ko'rsatkichlar tizimi
30. Yalpi ichki mahsulot hajmini hisoblash usullari
31. Milliy daromad statistikasi
32. Milliy boylik statistikasi
33. Asosiy va aylanma kapital statistikasi
34. Moliya bozori statistikasi
35. Pul muomalasi va kredit statistikasi
36. Sug'urta bozorini statistik o'rganish
37. Tashqi iqtisodiy faoliyat statistikasi
38. To'lov balansi

	39. Aholi turmush darajasi statistikasi 40. Aholi pul daromadlari va xarajatlari balansi. Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan individual topshiriqlar variantlarini ishlab topshirishlari tavsiya etiladi.
3.	V. Ta'lim natijalari / Kasbiy kompetentsiyalar Talaba bilishi kerak: - statistikaning nazariy va amaliy masalalari; statistik ko'rsatkichlarning tabiati, tuzilishi va hisoblash tartibi; statistik kuzatish hujjatlarini tuzish va to'ldirish yo'llari; taqsimot qatorlarini tuzish va uning ko'rsatkichlarini hisoblash; tanlanma kuzatish natijalarini baholash va bosh to'plamga tarqatish; dinamika qatorlariga xos asriy tendentsiyalarni aniqlash, konyunkturaviy va mavsumiy tebranishkarni baholash; regression-korrelyatsion tahlil ko'rsatkichlarini hisoblash; iqtisodiy indekslarni hisoblash haqida tasavvur va bilimga ega bo'lish; - statistik masalalarni yechish; soddaroq masalalar ustida statistik kuzatishni tashkil etish; statistik jadval va grafiklarni tushunarli va jozibali qilib tuzish; turli statistik adabiyotlardan foydalanib ma'ruzalar tayyorlash; guruhlash turlari, statistik tasniflash va uning o'ziga xos xususiyatlarini talqin qilish; statistik jadvallar va grafiklar tuzish; statistik masalalarni yechish, axborotlarga ishlov berish va saqlash bo'yicha ko'nikmalarga ega bo'lish; - mutlaq va nisbiy ko'rsatkichlarni hisoblashni amaliyotda qo'llay olish; o'rtacha miqdorlar va variatsiya ko'rsatkichlarini hisoblash; tanlanma kuzatish mohiyatini, uni qo'llash sabablari va afzalliklarini amaliyotga tadbiq eta olish; ijtimoiy-iqtisodiy hodisalar o'rtasidagi o'zaro bo'g'lanishlarni statistik o'rganish; dinamika qatorlari ko'rsatkichlarini amaliyotda qo'llay olish; balans usulinig mohiyati va uni ijtimoiy-iqtisodiy hodisalarni statistik o'rganish hamda amaliyotga tadbiq eta olish; iqtisodiyotni erkinlashtirish sharoitida statistikaning asosiy vazifalarini bilish malakasiga ega bo'lishi kerak.
4.	VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari. - ma'ruzalar; - real vaziyatga asoslangan amaliy ishlarni bajarish; - esse, tezis va maqolalar yozish; - vaziyatli topshiriqlarni (keys-study) yechish; - jarayonli-yo'naltirilgan ta'lim; - muhokamalarda ishtirok etish; - kichik guruhlarda ishlash; - loyiha ishi bajarish; - mustaqil ishlarni bajarish; - taqdimot tayyorlash; - turli darajadagi testlarni yechish; - so'rovlar o'tkazish; - aholi royxatlarini o'tkazishda ishtirok etish.
5.	VII. Kerditni olish uchun talabalar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil

	mushohada yuritish va joriy hamda oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha test yoki yozma ishini topshirish.
6.	Asosiy adabiyotlar 1. James T. McClave, Terry Sincich. Statistics. -12th ed. 2013. -814 p. 2. Shodiyev X. va Xabibullayev I. Statistika: darslik. –T.: “Iqtisod-moliya”, 2019. -454 b. 3. Soatov N.M, Nabiyeu X, A.H Ayubjonov. Amaliy statistika: darslik. – T.:Iqtisodiyot. 2020.-298 b. 4. Soatov N. Statistika. Darslik. –T.: Abu Ali Ibn Sino, 2003. -743 bet. Qo'shimch adabiyotlar: 5. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. // “Xalq so'zi” gazetasi, 2020 yil 25 yanvar, №19 (7521). 6. “O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida”gi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947-sonli Farmoni. 7. Mirziyoyev SH.M. “Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz”. Toshkent. O'zbekiston NMIU. 2017. -488 b. 8. Mirziyoyev SH.M. “Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi”. Toshkent. O'zbekiston NMIU. 2017. -48 b. 9. Ayubjonov A.H., Mamatqulov B.X., Sayfullayev S.N. “Statistika fanidan amaliy mashg'ulotlarni o'tkazish uchun o'quv qo'llanma”. –T.: TDIU, 2016. -180 bet. 10. Qoraboyev A., Rashitova N., Go'yipnazarov B. Milliy hisoblar tizimi: -T.: “Iqtisod-Moliya”, 2015. 426 b. 11. Елисеева И.И. Статистика: учебник. –М.: Юрайт, 2012. -559 с. Axborot manbalari: 12. www.stat.uz – O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasining rasmiy sayti. 13. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portali. 14. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
7.	Fan dasturi Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti Kengashida ko'rib chiqilgan va o'quv jarayonida foydalanishga tavsiya qilingan (2022 yil “28” dagi “06” 11- sonli bayonnoma).
8.	Fan/modul uchun mas'ul (lar): Sh.A.Turobov - “Buxgalteriya hisobi va audit” kafedrası katta o'qituvchisi
9.	Taqrizchilar: A.Raximov - Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti “Biznes va innovatsion menejment” kafedrası mudiri, dotsent, iqtisod fanlari nomzodi. Sh.Yakubova - Qarshi davlat universiteti “Turizm va marketing” kafedrası mudiri, dotsent, iqtisod fanlari nomzodi.

